

16. SAVJETOVANJE
UZGAJIVAČA GOVEDA
U REPUBLICI
HRVATSKOJ

26.02.2021.

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

Stanje u sektoru govedarstva u Republici Hrvatskoj

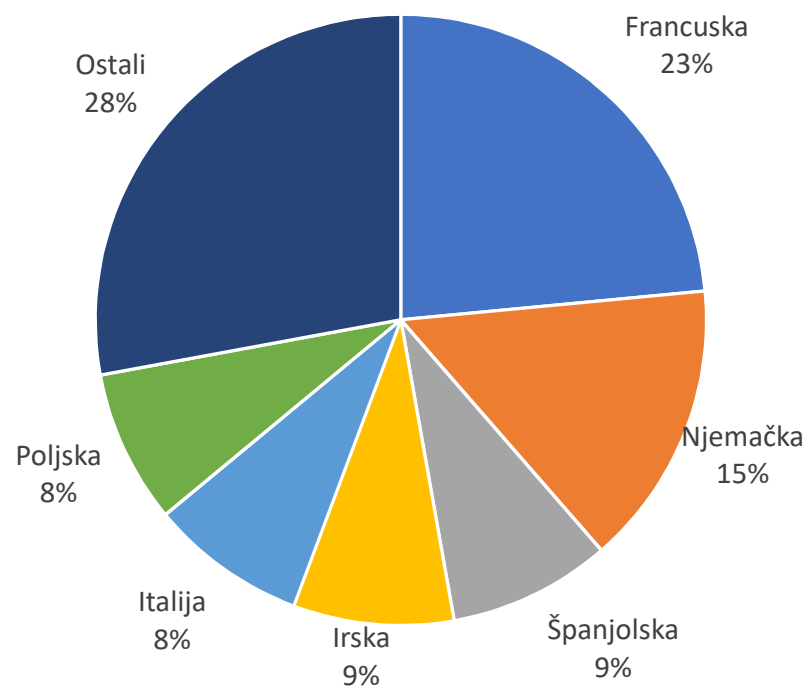
Doc. dr. sc. Zdravko Barać,
ravnatelj Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane

Sadržaj

- Sektor govedarstva u EU
- Pokazatelji govedarske proizvodnje u RH
 - Kretanja broja grla
 - Proizvodnja mlijeka i mesa
 - Cijene mlijeka i mesa
 - Izvoz i uvoz mlijeka i mesa
- Mjere potpore sektoru

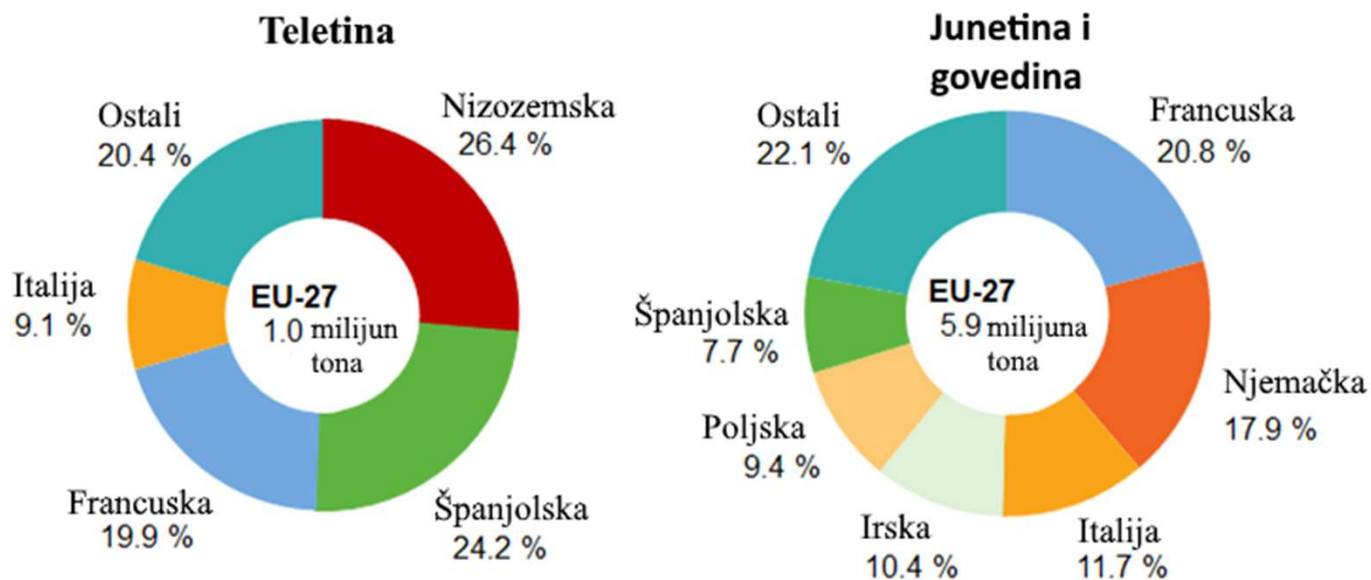
Europska unija 2019.

- Europska unija (27 država članica)
- 77 milijuna goveda
- 6,9 milijuna tona goveđeg mesa (-1,4% u odnosu na 2018)

Izvor: EUROSTAT: Agriculture, forestry and fishery statistics, 2020 edition

Proizvodnja mesa, 2019. izražena kao % udjela u ukupnoj proizvodnji EU-27

Izvor: EUROSTAT: Agriculture, forestry and fishery statistics, 2020 edition

Procjena kretanja u mesnom govedarstvu do 2030. godine

- Stalni pad potrošnje po stanovniku
- Pritisak na svjetskom tržištu četiri glavna izvoznika (Australija, Indija, Brazil i Sjedinjene Države).
- Smanjenje broja grla goveda u EU-u (-5,5 milijuna)
- Pad izvoza živih životinja te ukupne proizvodnja mesa (-2,3%)
- modernizacija, prilagodba i inovativne tehnologije omogućit će učinkovitiju proizvodnju

Izvor: EC (2020), EU agricultural outlook for markets, income and environment, 2020-2030. European Commission, DG Agriculture and Rural Development, Brussels

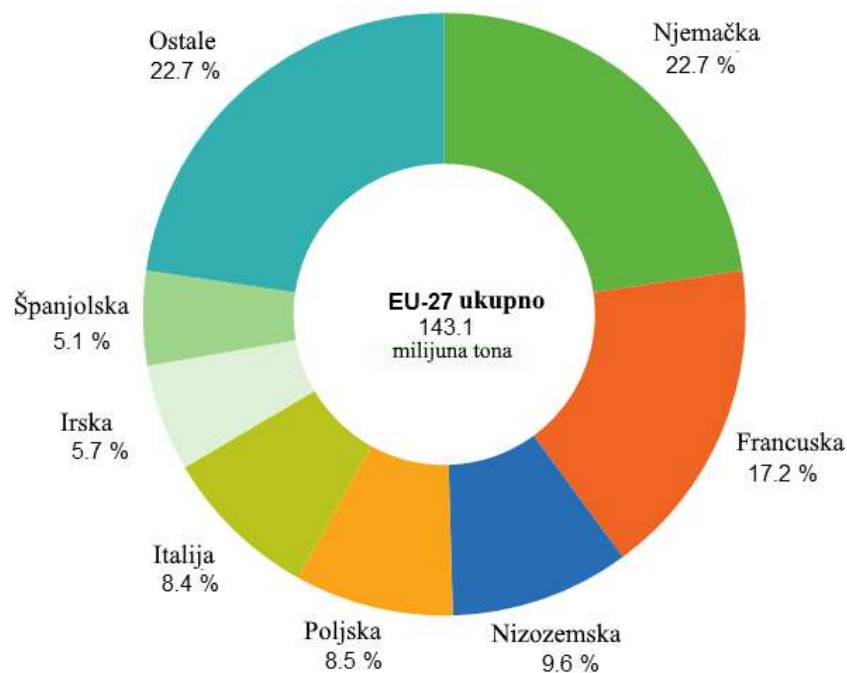
Proizvodnja sirovog mlijeka

- približno 158,2 milijuna tona u 2019. godini
- porast od 1,4 milijuna tona u odnosu na 2018. godinu

Prije ukidanja mliječnih kvota:

- 149,7 milijuna tona u 2014. i
 - 145,1 milijuna tona u 2013. godini
-
- EU – glavni svjetski izvoznik sireva

Količine mlijeka isporučene otkupljivačima tijekom 2019. godine

Izvor: EUROSTAT: Agriculture, forestry and fishery statistics, 2020 edition

Procjena kretanja u mliječnom govedarstvu do 2030. godine u EU

- Proizvodnja kravljeg mlijeka će doseći 162 milijuna tona (+ 0,6% godišnje)
- Prilagodba ciljevima održivosti:
 - smanjenje emisije stakleničkih plinova po kilogramu proizvedenog mlijeka produživanjem životnog vijeka životinja,
 - povećanje sekvestracije ugljika i
 - učinkovitije upravljanje stajskim gnojem
- Očekuje se da će EU ostati najveći svjetski izvoznik mliječnih proizvoda
- Očekuje se da će EU 2030. činiti 49% svjetskog izvoza sira.

Broj goveda svih kategorija u razdoblju od 2013. do 2020. godine u RH

Godina	Broj grla	Broj posjednika
2013.	472.559	35.713
2014.	462.568	35.631
2015.	472.299	34.347
2016.	462.361	33.079
2017.	466.215	31.576
2018.	465.111	30.527
2019.	472.582	29.202
2020.	476.843	26.065

Izvor: JRDŽ

2020./2013.

≈101%

2020./2013.

≈73%

Broj krava u razdoblju od 2013. do 2020. godine

Godina	Broj krava	Broj stada
2013.	180.946	30.356
2014.	178.827	29.277
2015.	174.805	27.745
2016.	167.628	26.297
2017.	160.560	24.434
2018.	155.960	22.975
2019.	153.753	21.519
2020.	155.371	-

Izvor: JRDŽ

2020./2013. $\approx$ 85%

2019./2013. $\approx$ 71%

2020. / 2019. $\approx$ 101%

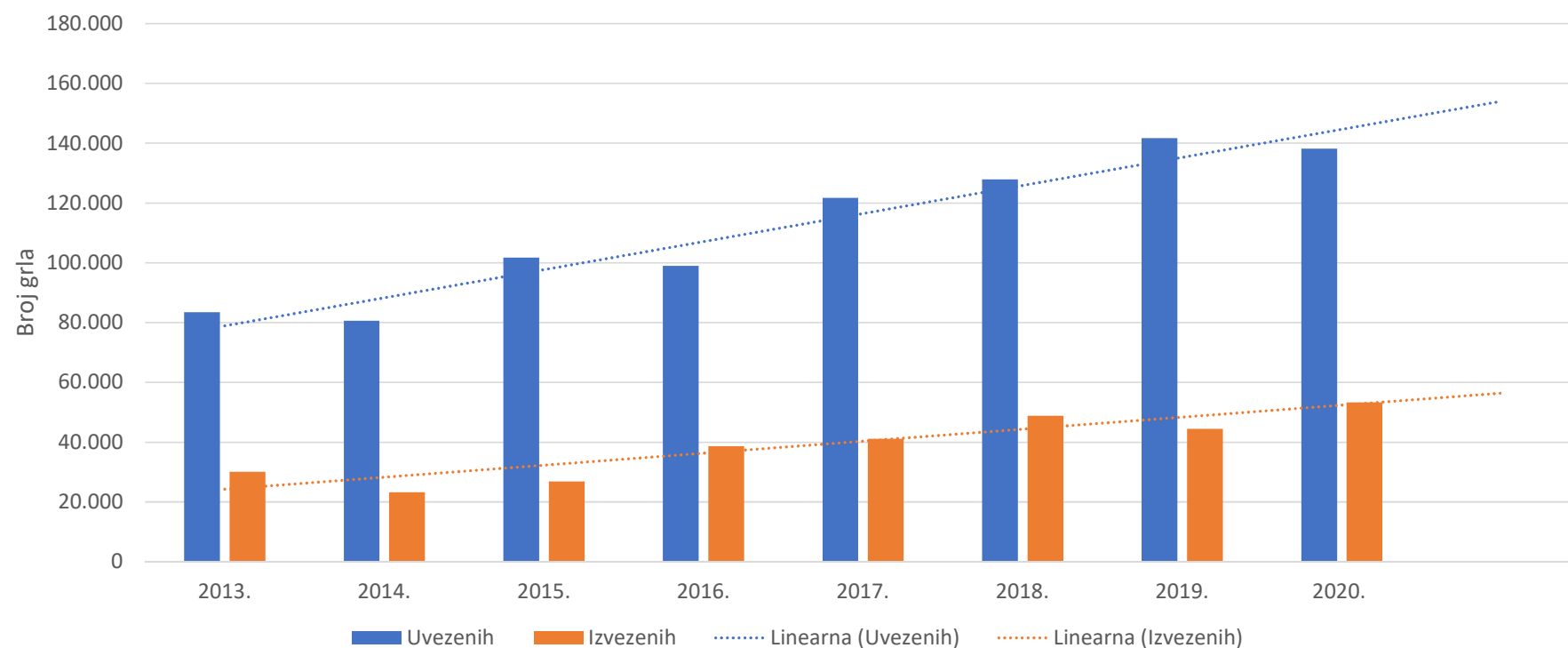
Isporučene količine mlijeka i broj isporučitelja u razdoblju od 2013. do 2020. godine

Godina	Isporuka mlijeka (kg)	Broj	Prosječno mlijeka (kg) po isporučitelju	Indeks (2013. =100%)		
		isporučitelja		Mlijeko	Isporučitelji	Količine po isporučitelju
2013.	503.851.844	12.639	45.732	100	100	100
2014.	522.694.451	11.092	52.256	104	88	114
2015.	513.406.175	9.948	58.703	102	79	128
2016.	489.645.699	8.371	66.813	97	66	146
2017.	476.773.218	7.026	74.629	95	56	163
2018.	453.458.230	6.193	80.107	90	49	175
2019.	435.606.090	4.983	87.426	86	39	191
2020.	434.220.206	4.336	100.141	86	34	219

Broj klasiranih trupova porijeklom iz Republike Hrvatske i iz uvoza

Godina	Broj klasiranih grla upisanih u JRG	Broj grla uvezenih izravno za klaoničku obradu	Indeks broja (2013. =100%)	
			grla upisana u JRG	grla uvezenih za klaoničku obradu
2013.	185.338	22.881	100,00	100,00
2014.	175.549	19.080	94,72	83,39
2015.	163.227	19.794	88,07	86,51
2016.	171.623	18.817	92,60	82,24
2017.	165.782	16.697	89,45	72,97
2018.	168.480	14.072	90,90	61,50
2019.	171.841	11.229	92,71	49,07
2020.	162.137	7.484	87,48	32,71

Uvoz i izvoz živih goveda

Uvoz i izvoz mesa

Godina	Izvoz	Uvoz
2013.	12.074.490	35.730.868
2014.	15.992.054	49.354.410
2015.	18.132.412	60.439.947
2016.	25.251.757	70.961.380
2017.	24.601.235	82.175.496
2018.	32.049.431	90.865.734
2019.	34.125.572	98.707.999

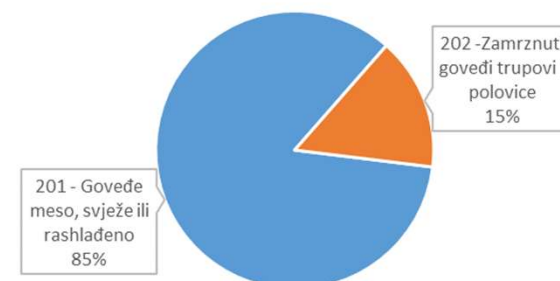
Izvor: DZS

Na razini HS 4:

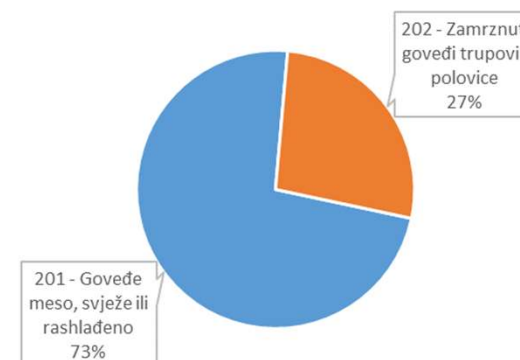
0201 Goveđe meso, svježe ili rashlađeno

0202 Zamrznuti goveđi trupovi i polovice

Izvoz 2019.

Uvoz 2019.

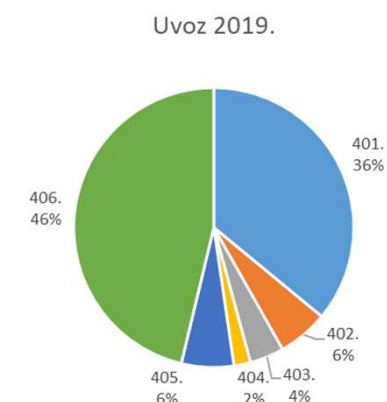
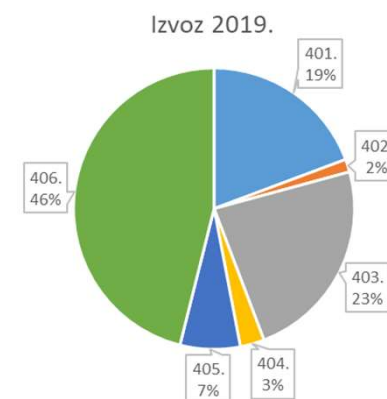
Izvoz i uvoz mlijeka i mliječnih proizvoda izražen u Eurima

Godina	Izvoz (€)	Uvoz (€)
2015.	42.435.375	157.027.346
2016.	53.319.683	174.442.252
2017.	61.591.579	223.328.870
2018.	69.433.064	229.008.469
2019.	67.024.236	253.398.156

Izvor: DZS

Podaci na razini HS 4:

- 401 - Mlijeko i vrhnje, nekoncentrirani i bez dodatnog šećera ili drugih sladila
- 402 - Mlijeko i vrhnje, koncentrirani ili s dodanim šećerom ili drugim sladilima
- 403 - Mlačenica, kiselo mlijeko i vrhnje, jogurt, kefir i ostalo fermentirano ili zakiseljeno mlijeko i vrhnje, koncentrirani ili nekoncentrirani; sa ili bez arome, šećera ili ostalih sladila, voća, lješnjaka ili kakaa
- 404 - Sirutka, koncentrirana ili nekoncentrirana, s dodanim šećerom ili drugim sladilima; proizvodi što se sastoje od prirodnih sastojaka mlijeka, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila
- 405 - Maslac i ostale masti i ulja dobiveni iz mlijeka; mliječni namazi
- 406 - Sir i skuta

Mjere u sektoru govedarstva

- ***Proizvodno vezana potpora za:***
 - Krave u proizvodnji mlijeka
 - Krave dojlje
 - Tov junadi
- ***Iznimno osjetljiv sektor***
 - Mliječne krave

Proizvodno vezana potpora

Mjera	Godina	Broj PG	Broj grla	Jedinični iznos kn	Ukupno odobreno kn
Krave u proizvodnji mlijeka	2017.	6.143	81.243	2.340,00	159.015.682,35
Krave dojilje		14.156	47.883	1.096,00	51.149.828,19
Tov junadi		6.578	115.202	871,44	100.966.841,35
Ukupno					311.132.351,89
Krave u proizvodnji mlijeka	2018.	5.769	79.759	2.399,96	158.442.457,33
Krave dojilje		12.743	48.594	1.100,00	50.788.044,81
Tov junadi		6.879	129.134	773	99.835.883,24
Ukupno					309.066.385,38
Krave u proizvodnji mlijeka	2019.	5.440	76.394	2.392,34	141.279.102,31
Krave dojilje		11.835	49.209	1.096,46	45.091.145,03
Tov junadi		6.916	132.006	754,00	83.540.397,63
Ukupno					269.910.644,97

Izvor: APPRRR

Iznimno osjetljiv sektor

- ***Mliječne krave***

Mjera	Godina	PG	Broj grla	Jedinični iznos kn	Ukupno odobreno kn
Miječne krave	2017.	8.903	85.828	771	53.936.185,72
	2018.	7.933	84.159	897	57.126.931,49
	2019.	7.266	83.080	897	47.470.760,62

Izvor: APPRRR

Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru mliječnog govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine

- **Potpora za kupovinu steonih junica kombiniranih i/ili mlijećnih pasmina goveda**
 - Cilj: obnavljanje proizvodnog stada
 - 30.000 kuna nepovratnih sredstava za nabavu najmanje 3 steone junice
 - Tijekom tri godine osigurano 60 milijuna kuna (20 godišnje), izravna kupovina 6.000 steonih junica

Mjera	Godina	PG	Ukupno odobreno kn
Kupovina junica	2018.	669	20.012.600,00
	2019.	667	19.997.676,31
	2020.	273	8.186.548,67

Izvor: APPRRR

Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru mliječnog govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine

- **Poticanje uzgoja rasplodnih junica**

- Cilj: Normalizacija remonta stada s čime utječemo na kvalitetniju dobnu i genetsku strukturu proizvodnog stada
- Iznos potpore po rasplodnoj junici nije fiksni i ovisi o ukupnom broju prihvatljivih rasplodnih junica prijavljenih na ovu mjeru
- Tijekom tri godine osigurano 135 milijuna kuna

Mjera	Godina	PG	Broj grla	Jedinični iznos kn	Ukupno odobreno kn
Uzgoj junica mliječnih i kombiniranih pasmina	2018.	6.566	22.321	2.016,00	45.000.000
	2019.	4.635	18.376	2.449,00	45.000.000
	2020.	5.314	20.422	2.203,50	44.999.877

Izvor: APPRRR

Program potpore za unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, unaprjeđenje uzgoja ovaca, koza te izvornih pasmina peradi za razdoblje od 2018. do 2020. godine

- **Sufinanciranje uzgoja ženskih grla mesnih pasmina i/ili križanaca s mesnim pasminama**
 - Cilj: Unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele
 - Jedinični iznos potpore po grlu utvrđuje se na temelju ukupnog broja prihvatljivih grla za potporu i visine sredstava predviđenih Programom

Mjera	Godina	PG	Broj grla	Jedinični iznos kn	Ukupno odobreno kn
Uzgoj u sustavu krava tele	2018.	390	1.169	2.500	3.000.000,00
	2019.	451	1.756	1.756	3.000.000,00
	2020.	412	1.481	2.500	3.340.608,50

Izvor: APPRRR

Potpora boljem organiziranju proizvođača

- **Potpura udruženjima uzgajivača**

Cilj sufinanciranja rada uzgojnih udruženja je omogućiti učinkovitiju provedbu programa uzgoja stoke u Republici Hrvatskoj

- Šest priznatih uzgojnih udruženja u području govedarstva se javilo na javni poziv te je ostvarilo ukupna sredstva u iznosu od 648.829,62 kn.

- **Potpura za proizvođačke organizacije**

- Cilj je poticanje udruživanja i osiguravanje bolje pozicije proizvođača na tržištu

Mjere ruralnog razvoja

Otvoreni natječaji

M3 – Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu

Natječaj za tip operacije 3.1.1 Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode

Od 8. 2. 2021. do 31. 12. 2021

M4 – Ulaganja u fizičku imovinu

Natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš

Od 14. 12. 2020. do 30. 4. 2021.

M17 – Upravljanje rizicima

Natječaj za podmjeru 17.1 Osiguranje usjeva, životinja i biljaka

U najavi

Mjere ruralnog razvoja - M10

- **M10 – Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene**

10.1.9. Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja

Godina	Pasmina	Broj PG	Tražena količina [UG]	Utvrđena količina [UG]	Ukupno odobreno (kn)
2018.	Buša	145	1.693,00	1.661,60	3.403.107,59
	Istarskogovedo	119	1.114,60	1.056,20	1.975.686,86
	Slavonsko-srijemski podolac	36	306,20	299,80	489.134,62
2019.	Buša	168	2.106,00	2.078,60	5.823.370,99
	Istarskogovedo	118	1.143,40	1.116,60	3.559.546,27
	Slavonsko- srijemski podolac	42	337,20	330,00	1.030.483,49

Izvor: APPRRR

Mjere ruralnog razvoja - M14

- **M14 – Dobrobit životinja**

- primjena visokih standarda dobrobiti životinja koji prelaze važeće zakonske propise a čine ju sljedeća područja

14.1.1. Plaćanja za dobrobit životinja u govedarstvu (DŽG)

- Kategorija mliječne krave
 - Kategorija toвна junad
 - Kategorija telad
-
- Uvjet: Minimalan broj uvjetnih grla: 4

Za mjeru dobrobiti životinja izrađene su nove kalkulacije i predložene dodatne mjere. U tijeku su konzultacije o novim izračunima i prijedlozima mjera s Europskom komisijom.

Mjere ruralnog razvoja – M14

• 14.1.1. Plaćanja za dobrobit životinja u govedarstvu (DŽG)

Kategorija	područje dobrobiti	zahtjev	Odobreno u 2018.			Odobreno u 2019.	
			broj PG	utvrđeni broj [UG]	poslano na isplatu[kn]	broj UG ili PG	HRK
Mliječne krave	Poboljšana hranidba	Plan hranidbe	201	29.510,27	535.243,81	171	773.168,00
		Kontrola plijesni i mikotoksina				22066	
	Poboljšani uvjeti smještaja	Obogaćivanje ležišta	470	37.333,36	3.436.266,35	26232	8.046.504,00
		Povećanje podne površine za 10%	222	31.023,97	4.315.151,06	33293	6.673.041,00
	Pristup na otvoreno	Držanje na ispaši	161	11.050,08	1.307.840,40	10304	2.010.248,00
		Ispust	259	21.181,60	3.849.335,28	19660	7.568.203,00
Telad	Poboljšana hranidba	Plan hranidbe	162		68.131,69	132	62.806,00
	Poboljšani uvjeti smještaja	Obogaćivanje ležišta	271	4.298,77	132.602,29	4706	347.822,00
		Povećanje podne površine za 10%	209	3.867,57	147.986,30	5112	303.983,00
Tovna junad	Pristup na otvoreno	Pristup ispustu iz staje ili držanje u natkrivenim boksovima s vanjskim prostorom	124	2.305,15	390.875,23	2400	758.373,00
	Poboljšana hranidba	Plan hranidbe	156		69.216,11	108	51.387,00
	Poboljšani uvjeti smještaja	Obogaćivanje ležišta	269	30.866,02	3.189.996,32	36579	9.642.337,00
		Povećanje podne površine za 10%	256	31.148,23	4.458.002,36	34167	6.489.654,00
Ukupno					21.900.647,20		42.727.526,00

Izvor: APPRRR

Mjere ruralnog razvoja - Financijski instrumenti (FI)

- **Mikro i mali zajmovi, jamstva za ruralni razvoj**
 - Proizvođačima kamata 0,1% i 0,25%
 - Programi su otvoreni do kraja 2020. godine
- **Detaljne informacije:**
- <https://ruralnirazvoj.hr/financijski-instrumenti-za-ruralni-razvoj/>

Mjere potpore uslijed otežanog poslovanja izazvanog širenjem bolesti COVID-19

1. Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020.
 - **Mliječne krave i krave dojlje** **12.982.050,60 kn**
2. Odluka o provedbi privremene izvanredne mjere pomoći malim mljekarama s problemima u poslovanju uzrokovanih epidemijom bolesti COVID-19
 - **Pomoć malim mljekarama (8 mljekara)** **2.500.000,00 kn**
3. Provedba odluke Vlade Republike Hrvatske o privremenoj izvanrednoj mjeri pomoći proizvođačima tovne junadi, tovnih svinja i janjadi za klanje s problemima u poslovanju uzrokovanih epidemijom bolesti COVID-19 te subjektima koji posluju u odobrenim objektima za klanje papkara
 - **Tov junadi (tovljači)** **4.285.000,00 kn**
 - **Klanje junadi (klaoničari)** **1.290.000,00 kn**
4. Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19
“Mjera 21 iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.”
5. Programa potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 kroz Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19

Ostale mjere

1. Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“ broj 20/2018 i 115/2018) uvažava potrebe stočara za zemljom te oni imaju prioritet.
2. Proizvođači ostvaruju neizravnu potporu kroz sufinanciranje cijene plavog dizela
3. Proizvođačima goveđeg mesa omogućeno je ostvarivanje zakupa šumskog zemljišta za pašarenje s naglaskom na lokalne uzgajivače
4. Odluka o ukidanju dijela naplate različitih troškova iz područja zootehnike (materijalni troškovi), a na godišnjoj razini iznose oko 17,2 milijuna kuna
5. Promidžba domaćeg mesa, mlijeka i mliječnih proizvoda kroz kontinuirane promotivne kampanje

16. SAVJETOVANJE
UZGAJIVAČA GOVEDA
U REPUBLICI
HRVATSKOJ

26.02.2021.

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

Stanje u sektoru govedarstva u Republici Hrvatskoj

Doc. dr. sc. Zdravko Barać,
ravnatelj Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane